

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 17794
Tarih : 01.04.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 01/04/2022 16:27
Sayı: E-120.10-0994144

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılması planlanan Ege Turizm Merkezi-Çeşme Projesinin, bölgede, su varlıklarına, tarım ve orman alanlarına, doğal ve kültürel korunacak alanlara vereceği zararların tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddelerine göre Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

GEREKÇE

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılması planlanan Ege Turizm Merkezi-Çeşme Projesi için 24 Ocak 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı Kararı ile Çeşme Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi kapsamında Urla ve Çeşme’de toplam 511 parsel için acele kamulaştırma kararı verilmiş, gösterilen tepkiler sonucunda acele kamulaştırma kararı kaldırılmıştır. Proje 16 bin 624 hektar alanı kapsamaktadır. Çeşme Yarımadası’nın yaklaşık yüzde 55’ini kapsayan alanda içinde 5.2 hektar nitelikli orman alanı, 2 bin hektar deniz yüzesi, 600 hektar mera, 78.3 hektar zeytinlik, 3400 dekar dikili tarım arazisi, 4400 hektar mutlak tarım arazisi, 7900 hektar marjinal tarım arazisi, 2157 hektar nitelikli doğa koruma alanı, 1432 hektar da sürdürülebilir koruma alanı bulunmaktadır. 47 kilometrelik bir kıyı şeridini de kapsamaktadır. Proje alanında, golf sahaları, futbol sahaları, restoranlar, olimpiik sporlar için tesisler, kültür ve sanat merkezleri, yat limanları, termal merkez, sağlık turizmüne yönelik tesisler, oteller ve temapark yapılacaktır. Ormanlar ve kıyılar tümüyle halkın kullanımına kapatılacaktır.

Yörede; korunması gereken 6 adet endemik, 10 adet nadir, 3 adet CITES, 1 tane hem nadir hem de CITES bitkisel türleri mevcuttur. Ege Bölgesi sırtlanın ve karakulağın yaşadığı nadir alanlardan birisidir. Akdeniz Fokunun korunması için belirlenen beş öncelikli alan arasındadır.

Proje alanında, zeytincilik, bağcılık, sebze, meyve üretimi yapılmaktadır. Ürünlerden, Sakız Enginarı, Çeşme Sakızı, Çeşme Anasonu markalaşmış, Çeşme Kavunu coğrafi işaret almıştır.

Proje için; Çeşme ve Urla ilçelerinde yer alan Doğal Sit Alanının koruma statüsü, Nitelikli Doğal Koruma Alanı iken Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanına dönüştürülmüştür. Kamuoyunda kabul görmesi amacıyla, ideal cumhuriyet köyü ve gastronomi köyü tarzında temalı köylerin hayata geçirileceği açıklanmıştır.

Projenin, bölgede büyük yapılaşmaya yol açacağı, doğa tahribatına neden olacağı ve su kıtlığı yaratacağı gerekçesiyle; TMMOB, İzmir Barosu, İzmir Tabip Odası, EGEÇEP ve vatandaşlar tarafından, İzmir Çeşme Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesinin sınırlarının yeniden belirlenmesine ilişkin Cumhurbaşkanı Kararı’na yönelik yürütmenin durdurulması ve iptaline ilişkin dava açılmıştır.

Davanın bilirkişi raporu 28 Mart 2022 tarihinde yayınlanmıştır. Raporda, projenin pek çok açıdan kamu yararına uygun olmadığı, henüz bozulmayan son kıyı alanlarından biri olan bölgede, su varlıklarına, tarım ve orman alanlarına, doğal (flora, fauna, ekosistemler) ve kültürel varlıklara telafisi imkansız zararlar vereceği belirtilmiştir.

Raporun ana başlıkları şu şekildedir:

Bilirkişi Kurulu, sınır belirleme raporunun, bu alanın sınırları, büyüklüğü ve kapsayacağı alan vb. konularla ilgili olarak son derece yetersiz, hiçbir ciddi bilimsel araştırma ve çalışmaya dayanmayan, ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerini hiçbir şekilde değerlendirmeye almayan, yüzeysel bir belge olduğu görüşündedir.

Çeşme Yarımadası'nda 16 bin hektarın üzerinde bir alan tümüyle halka kapatılmış, giriş çıkışları denetim altına alınmıştır. Bu alanlardaki yetkilerin tümünün tek bir Bakanlığa aktarılmasının rasyoneli anlaşılamamaktadır.

Kapsam Belirleme Raporuna göre, günlük en fazla 100 bin kişiye hizmet verilmesi öngörülmektedir. Nüfusun artması, korunması gereken pek çok hassas bölgenin bulunduğu bu alan için tehdit edici düzeydedir.

Bölge sahip olduğu bitki, kuş, deniz memelileri varlığı ile Önemli Doğa Alanı (ÖDA) olarak tescil edilmiş, Akdeniz fokunun korunacağı beş öncelikli alan içerisinde yerini almış, büyük bir kısmına karadan ulaşımı olmayan, doğal peyzajın henüz bozulmadığı son kıyı alanlarından biridir.

Çeşme-Karaburun bölgesi yerüstü ve yeraltı su kaynakları, projenin getireceği ek nüfus, turizm ve altyapı tesisleri ile konutların getireceği ek su ihtiyacını karşılamak için yetersizdir.

Proje, Çeşme ilçesinin en önemli iki içme suyu kaynağından biri olan Alaçatı Kutlu Aktaş Barajı'nın su toplama havzası ve koruma alanlarının büyük bir bölümünü içine aldığından, su miktarı ve su kalitesi açısından önemli risklere sebep olacaktır.

Proje alanının kuzey bölgesi Çeşme ilçesinin en önemli iki içme suyu kaynağından biri olan Ildır yeraltı suyu kaynaklarının su havzalarını ve beslenme bölgelerini içine almaktadır. İçme suyu temini için kullanılan Ildır yeraltı suyu kaynakları, ilgili yönetmelikler kapsamında korunmalıdır.

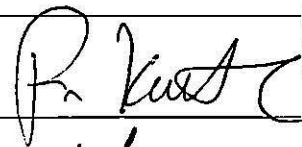
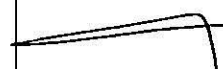
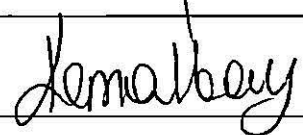
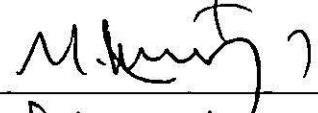
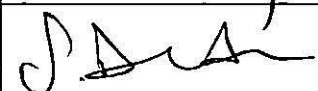
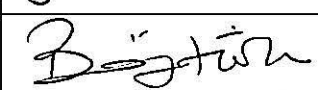
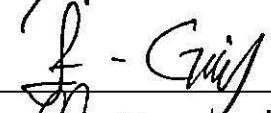
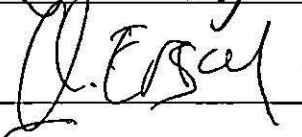
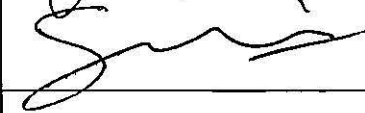
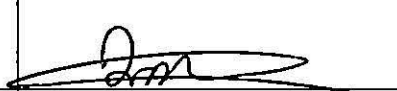
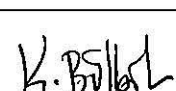
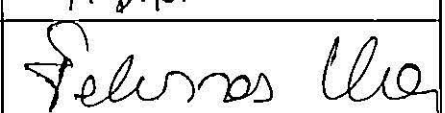
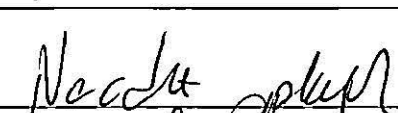
Planlarda, termal turizm yer almaktadır. Jeotermal su kaynaklarının sondajı, kullanımı, deşarjı veya reenjeksiyonu süreçleri uygun standartlarda yapılmadığı durumlarda alıcı ortamın kalitesini olumsuz yönde etkileyerek çevresel sorunlara yol açmaktadır.

Golf sahalarının ihtiyaç duyduğu sulama suyunun bölgedeki yerüstü ve yeraltı sularından temin edilmesi yoluna gidilmesi su kaynakları üzerinde önemli riskler oluşturacaktır. Golf sahalarının bakımları için kullanılan kimyasal gübre ve tarım ilaçları yerüstü suyu, yeraltı suyu ve toprak kirliliği riski oluşturmaktadır. Golf sahalarının sulama suyu ihtiyacının atık sularının atık su arıtma tesislerinde arıtılarak elde edileceği öngörülmektedir. Arıtılan suların fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerinin standartları sağlamadığı durumlarda çevresel ve insan sağlığı açısından riskler oluşabilmektedir.

Proje alanında 1 adet 1. derece, 2 adet 2. Derece, 5 adet 3. derece olmak üzere toplam 20 adet arkeolojik sit alanı bulunmaktadır. Henüz araştırma yapılmamış olan kısımlarda yeni arkeolojik alanların saptanma olasılığı yüksektir.

Bilirkişi raporunda olduğu gibi projenin neden olacağı tüm olumsuzlukların belirtilmesine, meslek örgütlerinin tespitlerine karşın Bakanlık ısrarla projeyi hayata geçirmek istemektedir.

Ege Turizm Merkezi Çeşme Projesinin, bölgede, su varlıklarına, tarım ve orman alanlarına, doğal ve kültürel korunacak alanlara vereceği zararların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmalıdır.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
2	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
3	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
4	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
5	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
6	MURAT SARISAÇ	VAN	
7	SAİT DEDE	HAKKARİ	
8	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
9	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	
10	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
11	OYA ERSOY	İSTANBUL	
12	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
13	PERO DUNDAR	MARDİN	
14	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
15	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
16	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
17	FELEKNAS UCA	BATMAN	
18	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
20	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	